

Voorzitter

"De Zwaluwenberg" Utrechtseweg 225 1213 TR Hilversum

De minister van Defensie,
Mevrouw J. Hennis-Plasschaert
Via de Schout-bij-nacht H. Itzig Heine
Ministerie van Defensie
Postbus 20701 Postadres MPC 58 L
2500 ES Den Haag

Hilversum, 19 maart 2014

Betreft: RZO-advies nr. 19 inzake wetenschappelijk onderzoek
naar de zorgbehoeften van vrouwelijke veteranen

Mevrouw de Minister,

In november 2013 stonden 7.497 vrouwen in het Veteranen Registratie Systeem (VRS) geregistreerd. Uit internationaal wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vrouwen in het algemeen twee keer zo vaak als mannen worden gediagnosticeerd met PTSS waarbij er indicaties zijn dat het seksspecifieke risico op PTSS verschilt per type traumatische gebeurtenis (Street, Voght & Dutra, 2009). Ook blijkt uit meta-analyse naar specifieke stressoren onder vrouwelijke militairen die zijn uitgezonden naar Irak en Afghanistan, dat het van belang is seksspecifieke aanpassingsproblemen tijdig te signaleren om nazorg zo goed mogelijk af te stemmen op de specifieke zorgbehoeften van de vrouwelijke veteranen en 'chronische' aanpassingsproblemen te voorkomen. De onderzoekers concluderen dat er tot nu toe weinig onderzoek is gedaan naar sekseverschillen in gevechtservaringen en de consequenties daarvan voor de geestelijke gezondheid na de missie.

In de Verkenning van de toekomstige civiel-militaire ketenzorg GGZ die wij u op 3 februari jl. hebben aangeboden signaleerde de RZO dat de geboden ondersteuning en hulp aan vrouwelijke veteranen mogelijk niet geheel aansluiten bij de zorgbehoeften van vrouwelijke veteranen. Wij adviseerden u toen om het mogelijk te maken onderzoek te doen naar de zorgbehoeften van vrouwelijke militairen. Met dit advies willen wij daaraan een nadere onderbouwing geven.

Op 11 februari jl. heeft de RZO een relatie/expertmeeting over dit onderwerp georganiseerd.

Communis opinio was dat, ter ondersteuning van de geestelijke gezondheid na de missie, het van belang is inzicht te hebben in de specifieke zorgbehoeften van vrouwelijke militairen om de bestaande gezondheidsmodellen daarop aan te kunnen passen. Daarmee kan een bijdrage worden geleverd aan het identificeren van de gevolgen van blootstelling aan trauma, de risico- en stressfactoren samenhangend met de uitzending - hetgeen van belang is voor de inrichting van de nazorg - en vrouw specifieke stepped-care worden ingericht om de negatieve gevolgen zoveel mogelijk te kunnen behandelen.

Voor het op te zetten onderzoek zijn de volgende aandachtspunten gedefinieerd:

- Om in kaart te brengen wat er speelt en tot goede onderzoeksvragen te komen is het van belang een survey onderzoek op te zetten onder alle vrouwelijke veteranen (eventueel gekoppeld aan het VRS onderzoek).
- Een belangrijke bron van informatie over wat er onder vrouwelijke veteranen speelt zijn de "exit interviews" van Defensie.
- Zet het onderzoek multidisciplinair op: kijk ook naar wat bekend is over hoe vrouwen functioneren in beroepen met sterke mannelijke hiërarchie.

Het Radboudumc en Veteraneninstituut/Kennis en Onderzoekscentrum hebben belangstelling getoond in het uitvoeren van een dergelijk onderzoek en zijn zij in principe bereid om een gezamenlijk onderzoeksvraag in te dienen.

De RZO adviseert u wetenschappelijk onderzoek naar de zorgbehoeften van vrouwelijke veteranen te initiëren waarin in elk geval aandacht wordt besteed aan voornoemde punten.

Met vriendelijke groet en achting,

Marie-Louise Tiesinga – Aantsema

Voorzitter RZO